

FAKTA- ARK

HØYBLOKKEN REGJERINGSKVARTALET

HØYBLOKKEN, REGJERINGSKVARTALET

Høyblokken i Regjeringskvartalet fikk store skader under terrorrangrepet 22. juli 2011 og har ikke vært i bruk siden. Bygningen i dag framstår nærmest som et tomt skall.

Statsbygg eier og forvalter 2300 bygninger fordelt på 600 eiendomskompleks i inn- og utland, deriblant bygninger i Regjeringskvartalet.

Høyblokken lå i Akersgata og er midtpunktet i Regjeringskvartalet. Ca. 300 statsansatte hadde sitt daglige arbeid i bygningen. Statsministerens kontor disponerte de fem øverste etasjene, resten av bygningen ble brukt av Justis- og politidepartementet. Kantinen lå i bygningens lave del mot Grubbegata.

HISTORIKK

På tomten til det gamle rikshospitalet mellom Akersgata og Grubbegata – det såkalte Empirekvartalet – ble det på slutten av 1800-tallet tegnet et større H-formet regjeringsanlegg hvorav dagens Finansdepartement (den gamle regjeringsbygningen) utgjør sydflyøyen. Resten av det storslåtte anlegget ble aldri realisert, og ny arkitektkonkurranse ble utlyst på slutten av 1930-tallet. Med andre verdenskrig stoppet arbeidet opp og da planleggingen kom i gang igjen i 1946, fikk arkitekt Erling Viksjø (1910-1971) oppdraget.

Prosjektet omfattet tre byggetrinn; Høyblokken, Y-blokken og et bygg mellom Grubbegata og Møllergata (der S-blokken og R4 står i dag). Det ble laget et planutkast, men det er bare Høyblokken og Y-blokken som Erling Viksjø har satt sin signatur på. I 1958 sto Høyblokken ferdig, Y-blokken 11 år senere, i 1969.

DEMOKRATISK ARKITEKTUR

Det sosialdemokratiske likhetsidealet kommer til uttrykk i vindusfasadens ensartete repeterende mønster. Selv statsministerens kontorer i 15. etasje skilte seg ikke ut. Samtidig er Høyblokken et bilde på nasjonens voksende selvbilde og makt; den er et av hovedstadens første høyhus.

Bygningen – et stramt volum løftet over bakken – er inspirert av verkene til le Corbusier og Oscar Niemeyer. Arkitekt Viksjø viser imidlertid sin kreativitet ved å tilføre to lave volum: et møterom mot Akersgata og en større kantine mot Grubbegata. Den norske likhetsideologien som bygningen så tydelig uttrykker, endret seg noe da det i 1988 ble bygget på to etasjer med nye kontorer for statsministerens administrasjon og møtelokaler for regjeringen og Høyblokken fikk det utseende den har i dag.

FAKTA

Byggeår: 1946 - 1958
Arkitekt: Erling Viksjø
Adresse: Akersgata 42, Oslo

Bygningen forvaltes av Statsbygg.

Foto: Statsbygg

INTEGRERT KUNST

Både i eksteriøret og interiøret har bygningen integrert kunst i form av sandblåst naturbetong etter forlegg fra kjente kunstnere. Samspillet bildene imellom og mellom bildene og bygningen er særegent, og tilfører trappeløpet i Høyblokken en ekstra dimensjon. Arkitekt Viksjø tegnet selv piktogrammene på de vindusløse fasadene. Kai Fjell, Inger Sitter og Carl Nesjar tegnet motivene i vestibylen, og i trapperommets forskjellige etasjer er det arbeider av Inger Sitter, Carl Nesjar, Odd Tandberg, Pablo Picasso, Tore Haaland og arkitekt Viksjø.

Foto: Laili Gabrælsen

VISSTE DU...?

...at det var åpen gjennomkjøring under Høyblokken opprinnelig. Den ble gjenbygget i 1969.

...at lindealleen foran hovedinngangen til Høyblokken er det eneste som er igjen av det gamle Empirekvartalet og det første Rikshospitalet.

...at metoden med såkalt naturbetong var utviklet av arkitekt Erling Viksjø og kunstneren Carl Nesjar i arbeidet med Høyblokken og Y-blokken. Videre samarbeidet de om å utvikle billedkunst i sandblåst naturbetong.

Foto: Teigens Fotoatelier

...at samarbeidet mellom Pablo Picasso og Carl Nesjar om utsmykningen på regjeringkvartalet ble banebrytende i internasjonal sammenheng. De to gjennomførte senere flere prosjekter i Europa og USA.

Kilder:

Christian Norberg-Schultz (Bonytt nr. 3/1959): "Mot en ny syntese" – Erling Viksjøs regjeringbygning

Statsbygg (1996): Regjeringkvartalet 1906-1996

Norsk Arkitekturmuseum (1999): Arkitekt Erling Viksjø

SKE database

www.statsbygg.no

Vestibyle ca. 1960.
Integrert kunstverk i
sandblåst betong,
Kai Fjell.

Foto: Teigens Fotoatelier

UTGIVER

Statsbygg
September 2014
Opplag: 2000
Foto forside: Jiri Havran